

vil kun udtale en Beklagelse af, at der i Betænkningen er udfaldet et Ændringsforslag, som var stillet af det konservative Folkeparti alene; med den højtærede Formands Tilladelse maa jeg maaske lige nævne, at det blot gaar ud paa i § 2, Stk. 1, at slette de to sidste Linier. Dette Ændringsforslag vil blive stillet til tredje Behandling, idet det, som sagt, er en ren Fejltagelse, at det ikke er kommet med i den foreliggende Betænkning.

Med disse Bemærkninger skal jeg anbefale at stemme for de af Mindretallet stillede Ændringsforslag og ligeledes for det af hele Udvalget stillede.

Hækkerup: Jeg vil meget advare det høje Ting imod at vedtage de af Mindretallet stillede Ændringsforslag. En Vedtagelse af dem vil som Helhed betyde en ikke uvæsentlig Forringelse af Lovforslaget. Naar Mindretallet i Betænkningen angaaende Ændringsforslag Nr. 1 skriver, og det blev gentaget her i Dag af Ordføreren, at en lov-mæssig Beskyttelse og Opretholdelse af Husmandsbrug paa helt ned til $\frac{1}{2}$ ha i mange Egne af Landet vil virke paradisk, skal jeg indrømme, at der kan være Tilfælde, hvor der ikke er samfundsmæssige Grunde for at opretholde saa smaa Brug, nemlig dér, hvor Jorden er ganske værdiløs, hvor der kun er Klitter og Flyvesand, men i Landets mere frugtbare Egne — og det er jo hyppigt saa, at de smaa Husmandsbrug ligesom de store Gaarde netop ligger i de frugtbare Egne — vil et Brug paa 1—2 $\frac{1}{2}$ Td. Land være af en særdeles stor samfundsmæssig Værdi; et saadant Brug danner et særdeles godt Grundlag for et Hjem, et saa godt Grundlag, at det i Virkeligheden samfundsmæssigt set vil være baade Synd og Skam, om man har Lov til at nedlægge den Slags Brug. Selv om man derfor maaske kan paa-staa, at Forslaget, som det foreligger, kan virke for strengt i enkelte Tilfælde, maa man hellere i saadanne Tilfælde lempe det ved Dispensationer i Stedet for at gaa den Vej ikke at give nogen som helst Beskyttelse for Brug, der er mindre end 1 $\frac{1}{2}$ ha, og det vilde jo blive Tilfældet, hvis Mindretallets Ændringsforslag vedtages. Jeg vil ogsaa paapege, at Mindretallet heller ikke tør tage Konsekvensen af sit Forslag, idet Mindretallet regner alle Statshusmandsbrug med til „Landbrugsejendomme“. Jeg forstaar nok Begrundelsen herfor; man gaar ud fra, at naar Samfundet har ofret Midler paa at oprette et Statshusmandsbrug, er det urimeligt at tillade, at dette senere nedlægges, men jeg vil dog hævde, at samfunds-

mæssigt set er et Brug lige værdifuldt, hvad enten det er oprettet ved Statshjælp eller ikke. Det er ikke dette, der er det afgørende; det afgørende er, hvilken Værdi Bruget har for den Familie, der bebor det.

Jeg vil endvidere gerne paapege, at naar der i Lovforslaget foreslaas at beskytte Brug paa $\frac{1}{2}$ ha og derover, indføres der slet ikke dermed noget nyt i Lovgivningen; i Loven af 30. Juni 1919 om Fæstegodsets Overgang til Selveje og Brug af Huse paa Landet hedder det i § 18, at „Huse paa Landet, der anvendes til Husmandsbrug, og som har et Tilliggende af mindst $\frac{1}{2}$ Hektar, maa ikke uden Samtykke af den for vedkommende Landsdel nedsatte Kommission nedlægges.“ Man var altsaa i 1919 klar over, at saadanne Smaabrug havde deres Betydning. Jeg vil yderligere paapege, at allerede i 1902 traf man Foranstaltninger mod Nedlæggelse af Smaabrug; i Loven af 23. Maj 1902 om Fæste-, Leje- og Tjenestehuse hedder det i § 1, at intet Hus paa Landet, som har et Tilliggende af over 2 Skpr. Land, maa nedlægges, men skal i alt Fald opretholdes i 20 Aar. Heraf vil det høje Tings Medlemmer se, at man i ældre Tid har været særdeles klar over, at mindre Huse paa et Par Tønder Land og deromkring er særdeles værdifulde og vel værd at bevare for Samfundet. Jeg synes, det vilde være bedre, om man skaffede dem Tillægsjord i Stedet for at tillade, at de bliver nedlagt.

Man maa her ogsaa tage i Betragtning de almindelige Boligvanskeligheder, der for Tiden gør sig gældende; det er urimeligt at tillade at nedlægge saadanne Brug, samtidig med at man maa bringe store Ofre for at fremskaffe de nødvendige Boliger.

Hvad angaar Ændringsforslag Nr. 2, som gaar ud paa, at Stykke 2 i § 2 skal udgaa, maa jeg sige, at det efter min Mening er principielt nødvendigt at fastholde Lovforslagets Bestemmelse, hvis man skal undgaa Omgaaelse af Loven. Det er jo saadan, at den kapitalistiske Spekulation er omtrent som en Løkat: dér, hvor den blot kan faa Snuden ind, skal den efterhaanden ogsaa nok faa hele Kroppen ind. Derfor vil det være nødvendigt, naar man vil undgaa Omgaaelse af Loven, at træffe strenge Bestemmelser, og man maa paase, at der ikke er for store Huller i Nettet.

Angaaende Ændringsforslag Nr. 3 har den ærede Ordfører udtalt sig. Det er Udvalget og den højtærede Minister enige om at stille, og det falder ogsaa sammen med mine Udtalelser her ved første Behandling. Hvad endelig Ændringsforslag Nr. 4 an-